

Täysistunto

Torstai 20.4.2017 klo 16.00—19.45

2.1. Suullinen kysymys uusien työpaikkojen luomisesta (Krista Kiuru sd)

Suullinen kysymys SKT 52/2017 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Edustaja Krista Kiuru.

Keskustelu

16.01 Krista Kiuru sd: Arvoisa puhemies! Hallituksella on kova työllisyystavoite, joka ei kuitenkaan ole toteutumassa. Pitkäaikaistyöttömyys on ennätystasolla, ja iso joukko työttömiä suomalaisia odottaa hallitukselta toimia, jotka voisivat synnyttää uusia työpaikkoja. Hallituksen tähänastiset työllisyystoimet ovat tarkoittaneet työttömille lähinnä turvan leikkauksia. Samaan aikaan kaikkein vaikeimmassa asemassa olevien ihmisten, nuorten ja pitkäaikaistyöttömien, palvelut ja työllisyyden tukeminen on jätetty heitteille. Vaikka talous on pikkuhiljaa kohenemassa, vaikeimmassa asemassa olevien ihmisten näköalat ovat edelleen epävarmat ja jopa epätoivoiset. Heille hallitus ei ole kyennyt antamaan toivoa ja tulevaisuudennäkymää. Työllisyysmäärärahat ovat tarpeisiin nähden ala-arvoisella tasolla. Kysynkin teiltä, arvoisa pääministeri, hallituksen tähänastisista toimista. Ne eivät ole auttaneet, vaan syrjään jääminen ja osattomuus on kasvanut. Mitä nyt pitäisi teidän mielestänne tehdä? Miten hallitus voisi lisätä työpaikkoja nuorille ja pitkäaikaistyöttömille?

16.02 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En ehkä aivan voi yhtyä tuohon, etteivät hallituksen toimet ole purreet. Tämänkin alkuvuoden luekmat ovat aika hyvällä tasolla: tammikuu kasvaa 3,7 prosenttia ja helmikuu alustavien tietojen mukaan 3 prosenttia. Jos me pystymme pitämään tätä tasoa, tämä rupeaa näkymään hyvin nopeasti myöskin työttömyyden pienenemisessä. Myöskin pitkäaikaistyöttömyyden trendi on pitkän pitkän nousun jälkeen nyt kääntynyt alaspäin. Nämä ovat juuri niitä signaaleja siitä, että se, mitä on tehty, toimii juuri niin kuin on ajateltu.

Mutta siitä olen kysyjän kanssa aivan samaa mieltä, että pitkäaikaistyöttömyyden taso on aivan liian korkealla, ja puoliväliriihessä nyt tulevan viikon alussa mietitään niitä täsmäkeinoja, joilla voidaan helpottaa sitten esimerkiksi pitkäaikaistyöttömien tilannetta. Mutta se tärkein toimi on se, että vahvistamme tätä talouden positiivista trendiä ja sitä kautta luomme uusia työpaikkoja, ja sitä kautta [Puhemies koputtaa] tulee mahdollisuuksia myöskin pitkäaikaistyöttömille.

16.03 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Minäkin yhdyn pääministerin näkemykseen siitä, että valoon päin ollaan me-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

nossa. Ihan totta, niin kuin kysyjä toteaa, että pitkäaikaistyöttömistä pitää kantaa huolta. Siitä en ole samaa mieltä, että ihmiset olisi jätetty heitteille, mutta tämä ongelma on vain niin valtava, että sen ratkaisu ei ole mikään taikatemppu, niin kuin varsin hyvin tiedätte. Eli tässä tarvitaan monenlaisia toimenpiteitä, ja niitä toimenpiteitä hallitus nyt sitten maanantaina ja tiistaina käy läpi — jatkotoimenpiteitä. Pitää muistaa, että tämä hallitus on tehnyt rohkeita ratkaisuja, ja aina ne eivät ole olleet kauhean suosiollisia jollekin, mutta kyllä se hyvä tavoite on se, että tämä Suomi lähtee nousuun. Ei se tietenkään lähde pelkästään jostain tietystä ryhmää kiusaamalla, vaan siitä, että koetetaan rakentaa tasapainoinen kokonaisuus, missä kaikki näihin talkoisiin osallistuvat ja varsinkin hyväosaiset.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä tästä aiheesta, ilmoittautumaan.

16.04 Krista Kiuru sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä nämä hallituksen tähänastiset toimet ovat olleet sellaisia, ettei hallitus ole päässyt edes omiin tavoitteisiinsa, ja tältä osin kannustaminen ja kehittäminenkin tuntuvat oikeastaan olleen vain leikkauksia. Toimet uusien työpaikkojen luomiseksi puuttuvat vallan. Nyt pitkäaikaistyöttömät ja vailla koulutus- ja työpaikkaa olevat nuoret omaavat vain synkkiä tulevaisuudennäkymiä, varsinkin kun koulutusleikkauksillakin on ollut varsin kova hinta. Hallitus ei ole saavuttamassa työllisyystavoitteitaan eikä julkisen talouden tasapainottamista koskevia tavoitteita. Pelkona on, että vanha linja jatkuu myös ensi viikolla ja pelkkiä leikkauksia riittää. Arvoisa pääministeri, aloittaessanne te totesitte, että haluatte muuttaa poliittista kulttuuria niin sanotusti tulostavaksi — tulos tai ulos — ja myöhemmin tarkensitte ja totesitte, että tuloksia tarkastellaan vasta keväällä 2018. [Puhemies koputtaa] Kysynkin vielä kerran teiltä: eikö tämä ole teidänkin mielestänne liian myöhään?

16.05 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen tavoitteena on työllisyysasteen nostaminen 72 prosenttiin. Nyt ollaan 69 prosentin paikkeilla. Yksi prosenttiyksikkö ollaan päästy eteenpäin. Jos me viime kautta peilaamme, 100 000 työtöntä lisää, niin nyt näistä 100 000:sta osa on saanut työpaikan tämän hallituksen aikana ja tämän hallituksen toimilla. Jos tässä positiivisessa trendissä, mihin päästiin viime vuonna — kasvu 1,4 prosenttia — tänä vuonna päästään tuon yli ja tuonne 2 prosentin pintaan, niin tavoitteemme ovat edelleenkin mahdollisia. Se lupaus, että näitä tavoitteita tarkastelen henkilökohtaisesta näkökulmasta näihin aikoihin vuonna 2018, pitää edelleenkin, ja siinä on tarkka mittaristo, jonka käyn sitten vuoden päästä läpi.

16.06 Tarja Filatov sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Työ- ja elinkeinoministeriö teki uuden ennusteensa siitä, mitä meidän alueillamme tapahtuu ja minkälaiset työllisyysnäkymät ovat. Noissa ennusteissa arvioitiin, että työttömyys sinänsä laskee hieman, jopa pitkäaikaistyöttömyys laskee hieman, mutta kun katsoo maakunnittain, niin itse asiassa noin puolessa maakunnista työllisyysaste laskee voimakkaasti. Tämä on mielestäni yksi keskeinen kriteeri. On hyvä, jos saadaan työttömyyttä alas, mutta se ei yksin auta, jos ei saada työllisyyttä ylös. Ja työllisyyteen vaikuttaa osaaminen. Niinpä kysyisinkin: mitä hallitus aikoo tehdä sen eteen, että työttömillä on riittävät mahdollisuudet kouluttautua? Työvoimapolitiittista koulutusrahaa on leikattu voimakkaasti, ja nyt kun tätä järjestelmää uudistetaan, niin on riskinä se, että niiden, jotka ovat vähiten koulutettuja, koulutukseen-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

pääsy vaikeutuu, mutta ne, jotka toimivat omaehtoisesti, pärjäävät kyllä, niin kuin ylipääntäänkin yhteiskunnassa vahvat tuppaavat pärjäämään mutta heikot tarvitsisivat yhteiskunnan apua.

16.08 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Filatov on ihan asian ytimessä. Se on ihan totta, että vaikka meillä on tällainen positiivinen rakennemuutos, mikä on hyvä asia, ja meillä on tarkoitus levittää sitä hyvää muuallekin maahan kuin Lounais-Suomeen, niin edelleen meillä on toimenpiteitä. Olen tänään saanut tämmöisen — meille yhdessä opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasosen kanssa luovutettiin — positiivisen rakennemuutoksen selvityksen, ja siinä on lukuisia toimenpide-ehdotuksia. Yksi ehdotus oli opiskeleminen työttömyysturvala. Tämähän oli kolmikantaisessa työryhmässä ja tuli riittävästi ulos, mutta se ei tarkoita sitä, etteikö hallitus voisi tätä asiaa käsitellä puoliväliriihessä ja siihen ottaa kantaa. Nämä alueelliset erot on tunnistettu. Tiedän varsin hyvin, että tässä on huomattavia ongelmia eräillä alueilla, ja tässä on se ongelma. Sen takia meidän täytyy monipuolistaa meidän elinkeinopuoltamme, esimerkiksi matkailua, jotta me saamme levitettyä tätä hyvää, muun muassa tuonne Itä-Suomeen ja Lappiin.

16.09 Ilmari Nurminen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen kannustaminen on tarkoittanut tähän asti kovia leikkauksia työttömille: on leikattu työttömyysturvaa sadalla päivällä, otettu kuukauden työnäyte käyttöön, kolmen kuukauden haastattelut, irtisanomissuojaa on heikennetty, [Välihuutoja oikealta] ja on monia muita heikennyksiä. Koulutusmäärärahoista, palkkatuesta, esimerkiksi ammatillisesta koulutuksesta on leikattu. Siksi kysyisinkin: millä tavalla nämä auttavat pitkäaikaistyöttömien tilannetta? Otan esille oman ikäiseni ja minua nuoremmat miehet: joka viides on työn, harjoittelun ja koulutuksen ulkopuolella, täysin yhteiskunnan ulkopuolella. Mitä te, työministeri Lindström, tarjoatte näille nuorille, että heillä olisi parempi tulevaisuus?

16.09 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Totta kai tämä ongelma on tunnistettu, että on paljon nuoria, jotka ovat pudonneet kerkasta. Sekään asia ei tapahdu millään yhdellä tempulla, se tarvitsee monta toimenpidettä. Tässä viittaamassanne työnäytteessä — siis työkokeilu on tosiaan yhtenä keinona — on ajatus tietysti se, että ihminen pääsee näyttämään ennen kaikkea sitä motivaatiotaan. Kun itse olen käynyt yrityksissä, niin yrittäjät sanovat, että he eivät niinkään perää sitä osaamista, vaan ensimmäisenä usein mainitaan asenne. [Oikealta: Juuri näin!] Tämä on yksi asia, missä on paljon petrattavaa molemmiin puolin, että millä näytät sen asenteen. Sen työkokeilun yksi idea on nimenomaan se, että näytät sen oman asenteesi. Olen aika vakuuttunut siitä, että moni yrittäjä kyllä palkkaa ihmisiä, jos se asenne on kohdallaan — syyllistämättä ketään. Eli kyllä tämä on ihan yhteinen murhe sekä hallituksella että oppositiolla, millä me saamme nämä pudonneet ihmiset takaisin tähän kerkkaan.

Ja palaan vielä siihen, että kasvupalvelu-uudistuksessa ollaan tekemässä jotain tähän kuntouttavaan työtoimintaan liittyen. Siinä on tarjottu osallistavaa sosiaaliturvaa [Puhemies koputtaa] tähän tilalle, ja muun muassa tätä asiaa pohditaan, voisiko sieltä löytyä ratkaisuja.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

16.11 **Kari Uotila vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Näistä pienistä myönteisistä merkeistä huolimatta todella on muistettava, että vastentahtoinen osa-aikatyö on lisääntynyt, alle 35-vuotiaiden työllisyysaste on edelleen heikentynyt, pitkäaikaistyöttömyys on aivan liian korkealla tasolla ja iso joukko nuorista uhkaa pysyvästi joutua työmarkkinoiden ulkopuolelle.

Ylivoimainen enemmistö työttömistä ottaisi työpaikan vastaan, jos sitä vain tarjottaisiin. Jokaista avointa työpaikkaa kohti on laskutavasta riippuen 7—10 työnhakijaa. Täältä vasemmalta katsottuna hallitus näyttää olevan aika paljon sitä mieltä, että se työpaikan vastaanottaminen on vähän niin kuin halukkuudesta ja aktiivisuudesta kiinni. Mutta oli aika rohkaisevaa, kun työministeri Lindström äsken totesi, että ei ole odotettavissa minkään ryhmän lisäksiamista. Tarkoittaako tämä, arvoisa työministeri sitä, että hallitus ei tule puoliväliriihessä, kehysriihessä, lisäämään työttömiin kohdistuvia sanktioita, heidän velvoitteitaan, nostamaan heidän kynnystään saada työttömyysturvaa ja niin edelleen? Loppuuko työttömien kiusaaminen [Puhemies koputtaa] todella tässä kehysriihessä?

16.12 **Oikeus- ja työministeri Jari Lindström** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvä, että otitte tämän kysymyksen esille. Totta kai, niistä kaikista toimista, mitä hallitus on tekemässä, meidän olemme etukäteen käyneet läpi muun muassa työmarkkinajärjestöjen kanssa jo aikoja sitten, viime syksynä, tällaisen kymppilistan, missä on muun muassa tämä paljon julkisuudessa ollut aktiivimalli. Sen lisäksi siellä listalla on muun muassa nollatuntisopimusten pelisäännöt. Tämä on paketti. Tämä on paketti, jossa on sekä ikävämpää että positiivisempaa. Ei sieltä voi poimia jotakin, joka on itselleen hyvä ja jota haluaa viedä eteenpäin, ja sanoa, että tätä minä en huoli.

Tämä on se keskustelu, ja me olemme avoimesti kertoneet työmarkkinajärjestöille, mitä me olemme tekemässä. Aktiivimallia ollaan viety eteenpäin, niin kuin me olemme avoimesti kertoneet. Eli ei tässä pitäisi olla mitään uutta yllättävää.

16.13 **Anna-Maja Henriksson r** (vastauspuheenvuoro): Värderade talman! Att höja sysselsättningsgraden är vårt gemensamma mål här i riksdagen, och svenska folkpartiet och svenska riksdagsgruppen vill vara konstruktiva och bidra med våra egna recept. Därför träffade vi också statsminister Sipilä i tisdags och kom med våra konkreta förslag till hur man kan höja sysselsättningen.

Eli, arvoisa puhemies, RKP haluaa olla rakentava puolue, kun puhutaan muun muassa työllisyyden parantamisesta, myös muissakin asioissa, mutta varsinkin tässä asiassa, ja sen takia olemme tyytyväisiä siitä, että pääsimme keskustelemaan tästä viime tiistaina pääministerin kanssa. Meillä on 12 konkreettista ehdotusta siitä, miten Suomen työllisyys voitaisiin saada nousemaan.

Tartun tässä nyt yhteen asiaan, eli EU-komission mukaan EU:n uusi jätedirektiivi tulee luomaan yli 170 000 suoraa työmahdollisuutta materiaalikierrätysteollisuudessa vuoteen 2035 mennessä. Suomella pitäisi olla selkeä strategia sille, miten pidämme itsemme kierrätystaloudessa kehityksen kärjessä, [Puhemies koputtaa] millä tulee olemaan korkea prioriteetti tulevaisuudessa. Mikä on hallituksen resepti tähän?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

16.14 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Erittäin hyvä ja rakentava kysymys, johon on myös helppo vastata. Tällä Sipilän hallituksella on strategisia tavoitteita, ja olemme maailman ensimmäinen hallitus, joka on nostanut kiertotalouden strategisten tavoitteitten joukkoon. Suomi haluaa olla tässä maailman ykkönen. Ympäristöministeriössä ja työ- ja elinkeinoministeriössä valmistelemme lainsäädäntöä, joka mahdollistaa tämän. Yhdessä Sitran kanssa olemme laatineet kiertotaloustiekartan, jossa oli mukana lähes tuhat toimijaa eri puolilta, lähinnä yrityksiä, valmistelemassa toimenpiteitä. Nyt olemme kutsuneet koolle World Circular Economy Forumin kesäkuuksi Helsinkiin. Odotamme 1 500:aa kävijää eri puolilta maailmaa. Haluamme todella nostaa Suomen kiertotalouden ykköseksi ja teemme sen eteen hartiavoimin töitä.

16.15 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Tiilikainen vastasi tuohon kiertotalouskysymykseen, mutta haluan kiittää Ruotsalaista kansanpuoluetta siitä, että tartuitte siihen täällä keskustelussa [Paavo Arhinmäki: Fantastista!] esitettyyn haasteeseen ja toitte tämän ehdotuksen. Se sisälsi muun muassa maahanmuuttajien työllistymisen. Vierailin eilen Uudenkaupungin autotehtaalla, ja siellä ilokseni kuulin, että yksi keinoista, joka heillä on siellä, on se, että he käyvät läpi laajan otannan maahanmuuttajia ja ovat jo heitä palkanneet sinne. Eli se on myöskin käytännössä toimiva keino siellä.

Uudenkaupungin autotehtaalla on nyt toisenlainen haaste, ja oli positiivista kuulla, että sieltä tuli erittäin positiivista palautetta työ- ja elinkeinoministeriön, TE-keskusten ja ely-keskusten toiminnasta ja ympäristökuntien toiminnasta ja yhteistyöstä silloin, kun meillä on positiivisen rakennemuutoksen ongelma ja positiivinen ongelma löytää kohtaanto siihen, että saadaan nämä avoimet työpaikat täytettyä.

16.16 Antti Kaikkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! SDP täällä kovasti moittii hallituksen työllisyyspolitiikkaa. Pakko on nyt ihan sen verran muistella menneitä, SDP:n edellistä hallituskautta, että miten silloin meni työllisyyden suhteen. Tavoitteena hallituksella 2011 oli satatuhatta uutta työpaikkaa. Satatuhatta uutta työpaikkaa oli tavoite, miten kävi? Satatuhatta työpaikkaa menetettiin tuolla kaudella. [Vasemmalta: Oho!] Tässä suhteessa, jos tämä hallitus on viimeinkin saanut kääntein aikaiseksi ja talous kasvaa ja työllisyys paranee, niin en minä ihan hirveästi lähtisi moittimaan tai mestaroimaan siitä suunnasta tässä asiassa, mutta toki debatti on aina paikallaan. Nyt työpaikkoja syntyy, tulee hyviä uutisia, vaikkapa tämä Uusikaupunki, tuhat uutta työpaikkaa ilmoitettiin syksymmällä, kaksi viikkoa sitten jälleen tuhat uutta työpaikkaa. Koska tällaisia uutisia on kuultu viimeksi? En minä ainakaan muista. Siitä on todella pitkä, todella pitkä aika.

Mutta, arvoisa puhemies, se hyvä tässä SDP:n kysymyksessä oli, että nuorten työttömien ja syrjäytyneiden tilanne on vakava asia ja siinä tarvitaan lisää toimenpiteitä. Onko lupa odottaa tulevasta kehysriihestä jotakin tältä rintamalta?

16.18 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Totta kai hallitus pohtii monia toimenpiteitä nimenomaan nuorten työllisyyteen liittyen: muun muassa nämä hyväksi koetut ja todetut nuorisotakuu ja Ohjaamo-toiminta, niiden liittyminen kasvupalveluihin ja ylipäätään se, että nämä nuoret saadaan mukaan. Nämä kaikki toimenpiteet, mitä on täällä arvosteltu, tähtäävät siihen, että kaikki saataisiin omien

Pöytäkirjan asiakohta PTK 40/2017 vp

voimien mukaan mukaan tähän yhteiskuntaan. Minä ymmärrän sen kyllä varsin hyvin, että jokainen toivoo tietysti pysyvää, vakituista työsuhdetta, mutta kyllä pitää osata arvostaa tietysti niitä lyhyempiäkin. Ymmärrän sen, että on paljon sellaisia ongelmia, ettei kannata sitä työtä ottaa vastaan. Sen takia hallitus tekee lukuisia toimenpiteitä, että aina sen työn tekeminen ja sen työn tarjoaminen olisi kannattavaa. Se ei aina ole niin kauhean mukavaa, mutta se on tämän yhteiskunnan kannalta äärettömän tärkeää.

16.19 Krista Kiuru sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On selvää, että me kaikki tiedämme, että työllisyydessä tapahtui käänne, ja se käänne tapahtui 2015 keväällä, ja siitä nyt hallitus puhuu niin sanotusti hyvänä uutisena. Minustakin se oli hyvä uutinen, että näin tapahtui, mutta me emme haluaisi tyytyä vain siihen, että me katsomme menneeseen, vaan nyt pitäisi ottaa askeleita ja uusia toimia tulevaisuuteen. Kyllä työllisyyden hoito on keskeisin asia talouspolitiikan vakauttamisessa tässä maassa. Ensi viikolla on isojen päätöksen aika tällä hallituksella, ja huolestumme on, että te jatkatte vanhalla tiellä, leikkausten tiellä, ellei tätä työllisyyttä oteta ykköstavoitteeksi. Toivon vielä kerran, arvoisa pääministeri, että voisitte kertoa: onko työllisyyden hoito ensi viikolla teidän ykköstavoitteenne? Tuletteko siis ottamaan linjamuutoksen ja ottamaan huomioon kaikkein vaikeimmassa asemassa olevien ihmisten työllisyyden parantamisen ensi viikolla, siis ykköstavoitteena?

16.20 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta tämäkin asia on menossa selvästi hyvään suuntaan, kun nyt käydään keskustelua siitä, kenen ansiota tämä käänne on. Minulle on ihan sama, kenen ansiota käänne on, kunhan Suomi voittaa ja työtön saa töitä. Aivan sama, kenen ansiota se on.

Ovatko työllisyys ja kasvu ykköstavoitteita hallituksen puoliväliriihessä? Kyllä ovat, mutta siellä on myöskin toinen tavoite. Suomi ei nimittäin ole kunnossa pelkästään sillä, että me saamme julkisen talouden kuntoon, vaan meidän pitää saada tämä eriarvoistumiskehitys pysäytettyä. Sen takia tässä toinen kori, tärkeä kori, mitä käymme työllisyyden ohella, on välittämisen kori. Sen lisäksi nämä turvallisuusuhkat, mitä ympärillämme olemme nähneet paljon tapahtumia, turvallisuuden kokonaisuus on kolmas kokonaisuus, mitä käymme läpi. Se neljäs on se, että viemme määrätietoisesti Suomen uudistukset loppuun. Suomi on ollut pitkään uudistamatta, ja meidän täytyy löytää viimeiset ratkaisut siihen, että Suomi jatkaa uudistamisen polulla.

Kysymyksen käsittely päättyi.